

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 6

DOM
2026-01-13
Meddelad i Stockholm

Mål nr
15030-24

KLAGANDE

Luzlumos Intressenter AB, 556922-9437

Ombud: Jurist Gordana Spasic

Ombud: Advokat Dennis Westermark
Advokatfirman Lindahl KB

MOTPART

Finansinspektionen

ÖVERKLAGAT BESLUT

Finansinspektionens beslut den 11 juli 2024, se bilaga 1

SAKEN

Kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1
Telefon
08-561 680 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress

115 76 Stockholm

E-post
avd6.fst@dom.se

Webbplats
www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/

YRKANDEN M.M.

Luzlumos Intressenter AB (Luzlumos eller bolaget) är närstående till **AA** som är en person i ledande ställning i TopRight Nordic Aktiebolag (publ) (TopRight och Hubbster Group AB (publ) (Hubbster).

Finansinspektionen beslutade den 11 juli 2024 att Luzlumos ska betala en sanktionsavgift om 800 000 kronor för underlåtenhet att inom föreskriven tid anmäla transaktioner med aktier i TopRight och Hubbster till Finansinspektionen. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Bolaget överklagar beslutet och yrkar att sanktionsavgiften helt eller delvis sätts ned. Bolaget för fram bl.a. följande. Finansinspektionen har inte gjort en korrekt proportionalitetsbedömning, beaktat bolagets finansiella ställning och beaktat att riktlinjerna skiljer sig från HFD 2022 ref 23.

En sanktionsavgift ska stå i proportion till den aktuella överträdelsens allvar. Vid bedömningen av en överträdelses allvarlighetsgrad ska särskild hänsyn tas till (i) överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, (ii) skador som uppstått till följd av den samt (iii) den anmälningsskyldiges grad av ansvar. Finansinspektionen har inte påstått att överträdelserna orsakat konkreta effekter på det finansiella systemet eller lett till uppkomsten av skador för tredje man eller marknaden. En högre sanktionsavgift förutsätter i regel en hög allvarlighetsgrad hos den överträdelse som föranlett avgiften. En slutsats om en hög allvarlighetsgrad bör i huvudsak grundas på förekomsten av konkreta effekter på det finansiella systemet, konstaterad skada hos tredje man eller marknaden till följd av överträdelserna samt en hög grad av ansvar hos den anmälningsskyldige. Inget av det nu nämnda är för handen. Mot denna bakgrund bör överträdelserna bedömas vara av en lägre allvarlighetsgrad och följaktligen medföra en nedsättning av sanktionsavgiften.

En juridisk persons finansiella ställning kan påverka bestämmandet av sanktionsavgift med hänsyn till årsomsättning, men även andra faktorer av relevans. Finansinspektionen har inte tagit hänsyn till bolagets storlek vid fastställande av sanktionsavgiften. Finansinspektionen konstaterar att bolagets finansiella ställning per 2022 års årsredovisning ”skulle innebära svårigheter för bolaget att betala en sanktionsavgift av den storleksordnings som nu är aktuell” Uppgifterna i 2022 års årsredovisning befanns dock vara daterade och Finansinspektionen justerade därför inte sanktionsavgiften. Det utgående värdet av bolagets tillgångar har reducerats med 96,8 procent sedan år 2022. Det finns därmed tydliga skäl att sätta ned sanktionsavgiften mot bakgrund av bolagets finansiella ställning.

Finansinspektionen bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Riktlinjerna är anpassade till HFD 2022 ref 23. Ospecificerade potentiella effekter får anses ingå i normalgraden vid bedömningen av överträdelsens allvar. Om det i det enskilda fallet finns omständigheter som gör att de potentiella effekterna på marknaden bedöms som stora kan det beaktas i skräpande riktning. På motsvarande sätt kan det beaktas i sänkande riktning om det finns omständigheter som talar för att de potentiella effekterna på marknaden är lägre än normalt.

Inte heller vad Luzlumos anført om att vissa transaktioner utgjorts av tvångsförsäljningar och aktielån medför en lägre grad av ansvar. Transaktionerna har skett till följd av överbelåning på bolagets egen depå. Det finns inget som talar för att bolaget saknade tillgång till sin depå under den period då tvångsförsäljningarna ägde rum, eller att bolaget på annat sätt saknade möjlighet att få vetskap om dem. Det måste åligga den anmälningsskyldige att hålla sig informerad om transaktioner som utförs på dennes depå. Eftersom en hög belåning medför risk för tvångsförsäljningar borde också bolagets vaksamhet på eventuella avyttringar varit extra hög.

En anmälningspliktigs samarbete under Finansinspektionens utredning ska beaktas i förmildrande riktning om samarbetet i väsentlig utsträckning underlättat utredningen. Det krävs enligt förarbetena att den ansvarige självmant för fram viktig information som Finansinspektionen inte redan förfogar över. Att tillhandahålla det material som inspektionen begärt inom ramen för sin utredning kan inte anses nå upp till den nivå som krävs för att det ska inverka på sanktionsavgiftens storlek.

Inte heller avsaknaden av påvisad vinst till följd av överträdelsen utgör skäl för nedsättning av sanktionsavgiften. Av 5 kap. 18 § lag (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen) följer att den vinst som gjorts till följd av överträdelsen ska beaktas om den går att fastställa. Bestämmelsen innebär enligt förarbetena att storleken på en sanktionsavgift ska regleras i höjande riktning för det fall att en överträdelse inneburit en vinst för personen i fråga. Såväl ordalydelsen i bestämmelsen som förarbetsuttalandet talar för att en konstaterad vinst utgör en försvårande omständighet. Avsaknaden av en påvisad vinst utgör däremot inte en förmildrande omständighet.

Luzlumos har gjort gällande att det finns skäl att sänka sanktionsavgiften med hänsyn till bolagets finansiella ställning. Inledningsvis bör framhållas att utgångspunkten enligt Marknadsmissbruksförordningen är att sanktionsavgifter ska ha en avskräckande effekt. Nedjusteringar av sanktionsavgifter med hänsyn till en lagöverträdarens finansiella ställning bör göras med försiktighet eftersom det kan minska den avskräckande effekten om den berörda fysiska eller juridiska personen kan tjäna mer på en överträdelse än den kan förlora vid upptäckt. Finansinspektionen anser att det finns skäl att vara mer restriktiv med att sätta ner avgiften för en juridisk person med hänsyn till dennes finansiella ställning än för en fysisk person där andra hänsyn gör sig gällande. Det bör vidare poängteras att det är svårt att bedöma den finansiella ställningen hos

privata investeringsbolag av det slag som nu är aktuellt eftersom den finansiella styrkan till största del är beroende av ageranden från dess ägare, snarare än någon faktisk verksamhet. Såvitt framgår av årsredovisningarna för 2022 och 2023 saknar bolaget anställda och den verksamhet som bedrivs förefaller vara mycket begränsad i sin omfattning. Denna bild överensstämmer också med bolagets uppgift om att bolaget, utöver förvaltning, saknar alternativ genererande verksamhet. Det kan vidare konstateras att inte ens en markant nedsättning av sanktionsavgiften skulle medföra någon nämnvärd förbättring av bolagets betalningsförmåga. Finansinspektionen vidhåller att det inte finns anledning att låta bolagets finansiella ställning få genomslag på sanktionsavgiftens storlek. En annan slutsats skulle öppna upp för möjligheten för företrädare att tömma bolag på tillgångar eller på annat sätt påverka dess finansiella ställning i syfte att erhålla lägre sanktionsavgifter.

Luzlumos argumenterar för att sanktionsavgiften inte bör sättas högre än den avgift som Högsta förvaltningsdomstolen fastställde i HFD 2022 ref 23 och anför som stöd för detta att det totala transaktionsvärdet i detta mål är lägre än transaktionsvärdet i HFD:s avgörande. Finansinspektionen anser inte att detta är en relevant jämförelse. Den sanktionsavgift som Högsta förvaltningsdomstolen fastställde avser en transaktion, alltså en överträdelse, medan det nu aktuella målet omfattar 20 transaktioner, således 20 separata överträdelser som dessutom skett under en förhållandevis lång tid. Finansinspektionen vidhåller att den avgift som fastställts är proportionerlig och väl avvägd.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet, se bilaga 1.

Utgångspunkter för prövningen

När storleken på sanktionsavgiften fastställs ska enligt 5 kap. 15 § kompletteringslagen särskild hänsyn tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar. Av skäl 71 till marknadsmissbruksförordningen framgår att sanktionsavgifterna ska ha en avskräckande effekt. De förutsätts därför vara relativt höga (Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 5953-22 och 5954-22). Samtidigt ska en sanktionsavgift vara rimlig i förhållande till hur allvarlig överträdelsen är jämfört med andra typer av överträdelser. En sammanvägd bedömning ska göras av omständigheterna i det enskilda fallet (prop. 2016/17:22 s. 223 och 225). Det kan i många fall vara motiverat att utgå från schablonbeloppen enligt Finansinspektionens riktlinjer (HFD 2019 ref. 72 och HFD 2022 ref. 23).

Överträdelser av anmälningsskyldigheten

Av utredningen i målet framgår att Luzlumos är närstående till AA en person i ledande ställning till TopRight och Hubbster . Transaktionerna avseende Topright skedde mellan den 16 mars 2022 och den 2 december 2022 vid totalt 8 tillfällen till ett totalt värde om 134 190 kr. Transaktionerna avseende Hubbster skedde mellan den 16 mars 2022 och den 20 september 2022 vid totalt 10 tillfällen till ett totalt värde om 3 039 790 kr.

Förvaltningsrätten kan konstatera att Luzlumos anmält transaktionerna med en betydande försening och först efter att Finansinspektionen underrättat om åsidosättandet av skyldigheten enligt artikel 19.1 i marknadsmissbruksförordningen. Med hänsyn till transaktionernas sammanlagda storlek om ca 3,1 miljoner kr och förseningens längd är överträdelserna inte av ringa beskaffenhet. Det har inte heller framkommit

några skäl för att avstå från ingripande. Vad bolaget har fört fram i denna del medför ingen annan bedömning.

Sanktionsavgiftens storlek och schablonmodell

Finansinspektionen har i det överklagade beslutet fastställt sanktionsavgiften i enlighet med finansinspektionens riktlinjer för sanktionsavgifter för vissa överträdelser av artikel 19 i MAR.

Luzlumos har gjort gällande att finansinspektionens riktlinjer strider mot HFD 2022 ref 23, i huvudsak följande delar. Beräkningsmodellen för det så kallade ”grundbeloppet” är felaktigt måttat och riktlinjerna lägger för stor vikt vid ”grundbeloppet”. Finansinspektionen bör i stället göra en helhetsbedömning av samtliga relevanta omständigheter. Därtill är riktlinjerna felkalibrerade i förhållande till HFD 2022 ref 23. Exempelvis resulterar en tillämpning av finansinspektionens nya riktlinjer i att en juridisk person som gjort en transaktion om 5 miljoner kr med en maximal försening en sanktionsavgift om 1, 25 miljoner kr. Vilket skiljer sig från HFD 2022 ref 23 på så sätt att transaktionsbeloppet utgör 20 procent av det belopp som var aktuellt i målet vid en tillämpning av de nya riktlinjerna resulterar i en sanktionsavgift om 83 procent av den sanktion som HFD dömde ut.

Förvaltningsrättens bedömning

Finansinspektionen har vid fastställandet av sanktionsavgiftens storlek beaktat bl.a. att överträdelserna är allvarliga utifrån transaktionernas storlek och att bolaget inte har anmält transaktionerna inom rätt tid. Vid en sammantagen bedömning av vad som framkommit i målet bedömer förvaltningsrätten att den sanktionsavgift som Finansinspektionen beslutat att påföra Luzlumos, inte är oproportionerligt hög och att det inte heller i övrigt har framkommit skäl att

bestämma sanktionsavgiften till ett lägre belopp. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Minnaliisa Lundblad

Rådman

Nämndemännen Lisbeth Brattberg, Britt-Marie Åström och Lucas Ekeröth också deltagit i avgörandet.

Specialistföredragande Christoffer Dahl har varit föredragande.